

Longkanker IJmond niet aantoonbaar door Corus veroorzaakt

In bepaalde gebieden in de IJmond komt meer longkanker voor dan gemiddeld in de regio. Dit lijkt voor een belangrijk deel te komen door de rookgewoonten van de inwoners in het verleden. Een klein deel is wellicht toe te schrijven aan de vroegere uitstoot van kankerverwekkende stoffen door het staalbedrijf Corus. De extra longkanker kan ook andere oorzaken uit het verleden hebben, zoals een beroepsmatige blootstelling of andere bronnen van luchtverontreiniging in de IJmond. Het is niet mogelijk stellige conclusies te trekken over de oorzaak van het verhoogd optreden van longkanker in de IJmond.

Meer longkanker in de IJmond

Het blijkt dat in het gebied waar de invloed van Corus op de luchtkwaliteit vroeger het grootst was, longkanker vaker voorkomt dan in de gebieden waar de uitstoot van Corus niet of nauwelijks bijdroeg aan de lokale luchtkwaliteit. Ook wanneer rekening wordt gehouden met het vroegere rookgedrag, de belangrijkste veroorzaker van longkanker, komt longkanker in deze gebieden nog steeds vaker voor. Het gaat om circa 7 extra gevallen van longkanker op de omstreeks 39 nieuwe gevallen die zich jaarlijks voordoen.

Mogelijke oorzaken

Het is niet mogelijk om deze extra gevallen van longkanker zonder meer toe te schrijven aan de uitstoot van Corus. Een klein deel is mogelijk toe te schrijven aan de vroegere uitstoot van kankerverwekkende stoffen, waaronder met name fijn stof. Andere eventuele oorzaken zijn bijvoorbeeld een beroepsmatige blootstelling of andere bronnen van luchtverontreiniging in de IJmond. Het is wel zeker dat het na blootstelling aan kankerverwekkende stoffen jaren duurt voordat longkanker zich manifesteert. Daarom is het vaker optreden van longkanker in ieder geval geen weerspiegeling van de huidige milieukwaliteit of van het aantal mensen dat tegenwoordig rookt.

Recente luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit in de IJmond is beter dan vroeger. Dat sluit gezondheidseffecten niet helemaal uit, omdat ook onder de normen nog gezondheidseffecten optreden. Van fijn stof (waarschijnlijk de stof met de belangrijkste invloed) is bekend dat ook onder de nu geldende grenswaarde nog gezondheidseffecten kunnen optreden. De niveaus van fijn stof in de IJmond zijn niet veel anders dan de niveaus elders in Nederland op vergelijkbare locaties. Lokale bronnen (drukke verkeerswegen, industrie, scheepvaart) leiden over het algemeen tot verhogingen van de niveaus van fijn stof. Verder van bronnen af daalt dit weer tot het achtergrondniveau. De bijdrage van Corus aan de fijn stof niveaus in de lucht kan leiden tot een lichte verhoging van gezondheidsklachten. De berekende bijdrage van Corus aan de niveaus van hele kleine fijn stof deeltjes (PM_{2,5}) in recente jaren kan in de toekomst tot circa één extra geval van longkanker leiden in de directe leefomgeving.

Waarom dit onderzoek

Het tv-programma Zembla besteedde op 18 mei 2008 aandacht aan het staalbedrijf Corus. In de uitzending kwam naar voren dat mensen die in de buurt van Corus wonen een grotere kans hebben op longkanker en andere ernstige aandoeningen dan mensen die elders in Nederland wonen. Een eerder GGD-onderzoek wees ook al in die richting. Hierdoor ontstond bij de omwonenden bezorgdheid over de mogelijke gevolgen van de uitstoot (emissies) van Corus. Minister Cramer (VROM) vroeg het RIVM daarop te onderzoeken hoe de emissies van Corus de plaatselijke luchtkwaliteit beïnvloeden en wat voor effecten dit kan hebben op de gezondheid.